

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Maurice Limmen

‘We moeten opkomen voor de kleine luyden’

‘Wie heden ten dage nadenkt over de toekomst van de christelijk-sociale beweging, of in mijn geval het CNV, kan niet zonder het verleden. Juist in de historische context, in de wortels van onze beweging, ligt het antwoord op de vraag naar de toekomst besloten.’

‘De christelijk-sociale beweging heeft vanaf het einde van de negentiende eeuw een wezenlijke rol gespeeld bij de opkomst van de middenklasse in Nederland. Met zijn inzet voor wat hij noemde “de kleine luyden” heeft Abraham Kuyper daar een belangrijke bijdrage aan geleverd. Want wie waren die kleine luyden? Dat waren de timmerman, de metselaar, de trambestuurder.’

‘De kleine luyden van Kuyper zijn de middenklasse van nu. Die middenklasse is na de snelle opkomst aan het begin van de twintigste eeuw echter terechtgekomen in een periode van toenemende kwetsbaarheid. De globalisering en de razendsnelle technologische ontwikkelingen bedreigen de middenklasse. Van veel middenklassebanen is het einde in zicht. En dan heb ik het niet alleen over de chauffeurs die het afleggen tegen zelfrijdende auto’s.’

‘Wat ervoor terugkomt, blijft vaag. De nieuwe beroepen die door vooruitgangsoptimisten worden genoemd, stellen in ieder geval niet gerust. We kunnen niet allemaal “webgamedesigner” worden.’

* * *



MAURICE LIMMEN (1972)

Voorzitter van CNV Vakcentrale.

‘Het overheidsbeleid uit Den Haag en Brussel heeft de laatste jaren de problemen eerder vergroot dan verkleind, bijvoorbeeld door de studiefinanciering af te schaffen, de sociale zekerheid te versoberen en de pensioenopbouw te verlagen. En door buitenlandse werknemers goedkoper te maken dan Nederlandse. Cao-afspraken worden overboord gezet. Gelijk werk wordt niet gelijk beloond, met verdringing en uitbuiting als gevolg.’

‘Wezenlijk voor de weerbaarheid van de middenklasse is dat een einde wordt gemaakt aan de voortrazende flexibilisering van de arbeidsmarkt. Werkgevers gaan hun werknemers zien als product dat je koopt en na een aantal maanden hebt opgebruikt. Steeds vaker wordt ook de boekhouder, de beveiligers of de beleidsmedewerker tijdelijk ingevlogen. Tijdelijk, zonder dat de werkgever ook maar enige inzet toont om een band op te bouwen. Terwijl juist de betrokkenheid van werknemers op hun bedrijf ervoor zorgt dat het bedrijf duurzaam kan floreren.’

* * *

‘Er is echter meer nodig dan beleid. Het CNV en de christelijk-sociale beweging hebben altijd de nadruk gelegd op de persoonlijke verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid voor jezelf en voor elkaar, waar iedereen op aanspreekbaar is. Daarin ligt een van de antwoorden op de neergang van middenklasse. In de toekomst kunnen we namelijk niet meer alles op een collectieve wijze voor iedereen regelen. We moeten vaker dan vroeger een beroep doen op de persoonlijke verantwoordelijkheid van mensen voor hun eigen ontwikkeling. De ontwikkeling van mensen, het voortdurend om-, her- en bijscholen van werknemers, is een van de fundamenten voor het versterken en opnieuw emanciperen van de middenklasse.’

‘De politiek zou meer oog moeten hebben voor deze groep. Hoe vaak horen we niet: “Dit betekent zus voor de hoogste inkomens, dat betekent zo voor de laagste inkomens”, of: “Hoogopgeleiden merken er dit van, laagopgeleiden dat.”? In de politiek lijkt de wereld vaak maar uit twee groepen te bestaan.’

‘Dit terwijl de middenklasse als het cement van de samenleving gezien kan worden. Zonder middenklasse is er segregatie en wordt niemand van een dubbelteje een kwartje. De middenklasse van “de schouders eronder, je eigen boterham verdienen, je vak uitoefenen” is essentieel om onze manier van samenleven in stand te houden. Misschien heeft door die mentaliteit deze groep wel te lang gezweven.’

‘Ik neem het voor hen op en roep anderen, in het bijzonder partners uit de christelijk-sociale beweging, op om dat ook te doen.’

* * *

‘De inzet voor de middenklasse past ook naadloos bij een agenda van sociale rechtvaardigheid, die voor mij een kern vormt van de christelijk-sociale beweging. Mensen aan de onderkant die door ziekte, werkloosheid of ongeluk het niet zelf kunnen rooien, verdienen onze steun. Maar de middenklasse mag daarbij niet verwaarloosd worden.

.....
 ‘Een bloeiende middenklasse moet het wenkend perspectief zijn voor mensen die het moeilijk hebben’

Want juist de onderkant heeft belang bij een grote en krachtige middenklasse. Een bloeiende middenklasse moet het wenkend perspectief zijn voor mensen die het moeilijk hebben. Als de middenklasse onder druk staat, verdwijnt ieder perspectief aan de onderkant. Juist daarom moet opkomen voor “de kleine luyden” nu een kernopdracht zijn voor de christelijk-sociale beweging.’